

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Vzdělání? Ano, ale samo nestačí

I lidé s nejvyšším vzděláním mívají potíže najít odpovídající práci. Někteří přitom vidí problém v zamindrákovaných šéfech, kteří se bojí přijmout možného konkurenta. Málokdo je ochoten připustit, že chyba může být v něm samém.

Rozčarování a vztek prožívají vysokoškoláci, kteří, přestože mají praxi a ovládají jeden či dva světové jazyky, už několik měsíců marně hledají práci. U těch vysoce kvalifikovaných pak pocit marnosti ještě umocňují slova zaměstnavatelů: "Vy byste se nám tady brzy nudil. Vy na to máte moc vysokou kvalifikaci. Vy byste nám asi brzy odešel jinam."

Do inzerátu se nevejde vše

Firmy však sáhnou po zájemci s nižším vzděláním, než původně požadovaly, třeba i proto, že na ně zapůsobil lépe než kvalifikovanější uchazeč. "Když se setkají dva protikandidáti, jeden přesně odpovídající inzerovaným požadavkům a druhý, který tyto požadavky nesplňuje stoprocentně, ale naopak plně vyhovuje osobnostnímu profilu, je na zástupci společnosti, ke komu se přikloní," nastiňuje dilema při rozhodování Hana Púllová z pražské pobočky poradenské společnosti Manpower. V inzerátech totiž bývají uváděny jen měřitelné požadavky: délka praxe, vzdělání, znalosti jazyků a podobně. "Je ale těžké vyspecifikovat osobnostní profil kandidáta, třeba potřebnou míru iniciativy, samostatnosti, nebo naopak týmový duch, odpovědnost, rozhodnost a podobně," vysvětluje Púllová.

Rozhoduje i vystupování a peníze

Když má manažer pocit, že by příliš velký individualista, suverén či "Všeználek" s partou kolegů dobře nevycházel, odmítne jej. Bez ohledu na to, kolik má diplomů. Rozhodovat mohou i důvody ukončení dřívějších pracovních poměrů, případně to, že uchazeč sice má bohatou praxi, ale z jeho životopisu přímo svítí, že se nikde nezdržel déle než rok. Nebo mnohem prozaičtější fakt: zájemce může třeba nastoupit na nové místo dříve než ostatní. Dlouhé hledání práce vede velmi kvalifikované adepty k zásadní chybě: ze zoufalství se ucházejí o práci, která je pod úrovní jejich vzdělání, a to v domnění, že jim může zaměstnavatel být ještě vděčný. Jenže všude platí ekonomické zákonitosti: má-li zaměstnavatel před sebou dva zhruba stejně schopné kandidáty, dá přednost tomu s nižší kvalifikací, protože mu může nabídnout nižší mzdu.

Nepřeceňujte své vzdělání

Ani několik titulů z nikoho skutečného odborníka neudělá, důležité jsou i praktické schopnosti. "Studijní činnost je jinak orientovaná než činnost produktivní," vysvětluje docentka Eva Bedrnová z katedry psychologie a sociologie řízení Vysoké školy ekonomické v Praze. Vysokoškoláci by se podle ní měli snažit získat praktické zkušenosti už v době studia, a to přinejmenším o prázdninách.

"Dnes neobstojí, že jste se chtěli soustředit jen na vzdělání - i studenti vysloveně těžkých škol si přivydělávají. Pokud jste nedotčen praxí do osmadvaceti let, vyvoláváte otázky, zda se vám vůbec chce pracovat," podotýká Jana Vyhnalová, konzultantka z poradenské společnosti Billanc Partners. Diplom jen více otevírá možnosti k pracovnímu postupu, pokud je odborně zdatný. Proto by

vysokoškoláci neměli být podle Evy Bedrnové na titul namyšlení. "Ten sám o sobě je k ničemu nepředurčuje," připomíná. Dobré manažerské místo nikomu nepadne do klína samo, každý se ještě musí učit praxí a pak tvrdě přesvědčovat nadřízené o svých schopnostech.

"Znám lidi, kteří se pouze se střední školou dostali na pozice ředitelů a jsou úspěšní. Přirozená chytrost, sociální inteligence a tvrdá práce je dostala tam, kde jsou," říká Jana Vyhnalová. Na druhou stranu zná také lidi s vysokoškolským vzděláním, kteří se doslova trápí i na nižších manažerských pozicích. Jen proto, že pro takovou práci nemají schopnosti.

Přizpůsobte se poptávce

Co má dělat člověk, který, ač ověřen diplomem, třeba i delší praxí v cizině a spoustou školení, stále marně shání práci? Má snad při výběrových řízeních své vzdělání tajit? "Kandidát se musí chovat jako obchodník," říká personalistka Alena Chlumská ze společnosti Billanc Partners. Sama srovnává hledání práce s obchodem s auty. "Pokud jste octavie, přestaňte se nabízet i s přívěsem, když ho nechťejí. Sundejte sami nosič na lyže, nezdůrazňujte metalízu," říká. "Je-li třeba, dokažte, že máte prostor třeba i na převoz cihel a spolehlivě odvezete rodinu na chatu."

Zdroj: www.idnes.cz